

El jugador (patològic)

El joc, que sempre s'ha tingut com una activitat de caràcter lúdic, present en tot moment en la història de la humanitat, en segons quins casos, quan la dèria per l'aposta s'ha apoderat d'algú, se l'ha considerat com un vici. En l'actualitat, al nostre país, es comença a observar aquest *antic* vici com una característica que transcendeix el simple valor moral. Es defineix com una malaltia. I es parla de l'addicció patològica al joc.

L'addicció patològica al joc és una malaltia nova per aquestes latituds, ben al contrari d'altres països estrangers, on la tradició de liberalitat en matèria de joc ha generat ja un bon nombre d'addictes, que s'han constituït, en més d'un cas, en associacions de jugadors anònims, a imatge dels populars Alcohòlics Anònims. Es a dir, agrupacions d'ex-addictes al joc que, tot mantenint el seu anonim, han format una associació d'ajuda mútua per fer-se un seguiment comú de rehabilitació i, d'aquesta manera, aconseguir la cura definitiva.

Al nostre país, a falta encara d'una entitat especialitzada en el tractament d'aquesta nova malaltia només hi ha dos centres que acullen les persones patològicament afectades pel joc. Un és un gabinet psicològic privat, a Barcelona, i l'altre la residència sanitària Prínceps d'Espanya, a Bellvitge. Aquesta última, dins de la unitat de psiquiatria, practica cures de rehabilitació des de l'abril de 1987.

25.000 per butxaca a l'any

La proliferació, els darreres anys, d'ofertes de joc sembla que s'hagi estancat a hores d'ara. Això no obstant, el panorama d'apostes en el nostre país queda de la següent manera: quant al sector privat, els bingos, els casinos i les màquines escurabutxaques; d'institucional de l'estat, la Loteria, la Primitiva, el Bono Loto, la Travessa Futbolística, la Travessa Hípica i el cupó de l'ONCE, i d'institucional de la Generalitat de Catalunya, la Lotto Ràpid, la Lotto 6/49 i el Trio.

En conjunt, arreu dels Països Catalans, la quantitat estimada en matèria de joc per a l'any 1988 se situa sobre els 826.113 milions de pessetes. Dels quals, 297.367 milions corresponen al País Valencià, 496.596 al Principat, i 32.150 a les Illes Balears. Per butxaca,

Amb un total de 826.113 milions de pessetes destinades a apostar —any 1988—, l'oferta de joc ha començat a crear addictes. El jugador patològic és un nou malalt que requereix una cura de rehabilitació.

Eduard Company

aquesta xifra significa que cada ciutadà del nostre país ha gastat, l'any passat, una mitjana de 20.000 a 30.000 pessetes en joc.

Per sectors, les màquines escurabutxaques gaudeixen de la preferència dels jugadors, que s'enduen gairebé la meitat de la quantitat global destinada a les apostes. Les segueixen, amb molta diferència, els bingos i la Loteria, amb percentatges del 10 al 15 per cent sobre el global. I, per la cua, la travessa

L'addicció patològica al joc és una malaltia nova per aquestes latituds.

hípica i la travessa futbolística, que no arriben al 2 per cent.

Amb tal oferta, no és estrany que sols Les Filipines i els Estats Units ens superin quant a la quantitat anual per butxaca destinada al joc. I que les addiccions a les apostes comencin a detectar-se, a partir d'intents de suïcidi, en les sales d'urgències dels hospitals del país.

El jugador patològic

No s'ha de confondre el jugador patològic amb el jugador social. El jugador social es caracteritza per apostar una quantitat determinada de diners, i per saber retirar-se a temps. Fa ús del

joc com un element més dins de l'espectre general de possibilitats d'oci, com anar al cinema o al teatre, i per aquesta causa acostuma a jugar en grup.

Per la seva banda, el jugador patològic comença per apostar com a simple distracció, i s'hi diverteix. Més endavant, quan hi està *enganxat*, la diversió es transforma en sofriment, i sovint desitja acabar, perdre-ho tot, per a poder fugir del bingo o el casino, esdevingut calvari. L'addicció es manifesta quan la persona que aposta comença a esperar el moment de jugar amb inquietud. No tarda gaire a trobar excuses per absentar-se del treball i anar a la sala recreativa, on es deixa

tots els diners de què disposa. Quan la malaltia presenta una fase avançada, el jugador només pensa en l'aposta i arriba a delinquir per aconseguir diners per al joc. En el cas d'algunes dones, la prostitució és sovint un mètode per assolir la quantitat necessària per a poder apostar.

De mica en mica, el jugador va abandonant l'atenció a la família i a la feina; tant, que aquests dos àmbits li generen uns problemes que l'empenyen, encara més, com a mecanisme de fugida, cap al joc. Comença a ser abandonat pels amics i a passar hores i hores jugant: és el cas, sovint, de persones que poden viure durant temps i temps, com idiotitzats, tocant els botons de les màquines escurabutxaques. I ja en una fase última, el jugador sofreix una degradació emocional, psicològica i humana, que el situa sovint al caire del suïcidi.

La «síndrome» de la ruleta

El joc és un estimul que, a nivell d'addicció, actua sobre els neurotransmissors cerebrals, que modifica la conducta de l'individu i li provoca un seguit de desequilibris psicosomàtics. Quan ha de deixar l'estímul —el joc—, l'addicte acostuma a patir ansietat, inquietud i insomni, i arriba, en una fase més avançada, a desenvolupar tota una completa síndrome d'abstinència: tremolors, nàusees, mals de cap, diarrees, etc., fins a tal punt que hi ha casos que requereixen inclús l'ingrés hospitalari.

La deshabitució, a Anglaterra, es fa a través de mecanismes de modificació de conducta i autocontrol. Als EUA, s'apliquen teràpies de grup i consultes individuals. En la residència sanitària de Bellvitge, el mètode de rehabilitació utilitzat és una mescla de l'americà i el britànic: modificació de conducta i teràpies de grup.

La rehabilitació acostuma a durar de 3 a 4 mesos, però no és fins que es compleix l'any d'abstinència que es pot donar l'ex-jugador per curat. Tot i això, encara s'aconsella efectuar un seguiment per part de Jugadors Anònims o qualsevol entitat semblant —a Barcelona hi ha una agrupació d'ex-jugadors, encara en grau de constitució.

Pel que fa als jocs, els que més enganxen són els que requereixen una participació activa —accionar palanques, tocar botons, omplir cartrons...; els que donen una resposta immediata, els que premien amb una freqüència determinada i intermitent, i els que tenen uns estímuls addicionals —llums, músiques, sorolls.

L'addicció es manifesta quan la persona que aposta comença a esperar el moment de jugar.

RAFA GIL

Dades volum de joc (en milions de pessetes)

	País Valencià	Catalunya	Balears
Casinos	16.240	22.927	1.305
Bingos	73.584	77.202	12.289
Escurabutxaques	120.733	262.785	5.000
Loteria	47.849	50.973	6.595
Loteria Primitiva	12.016	23.819	2.172
Bono Loto	4.262	No hi ha dades	No hi ha dades
Travessa Futbol	2.058	3.588	1.289
ONCE	20.500	38.962	3.500
Travessa Hípica	125	61	Inapreciable
Lotto Ràpid		7.824	
Lotto 6/49		6.661	
Trio		306	
Altres		1.515	
Total	297.367	496.596	32.150
Total general		826.113	

introdueixi's en la xarxa industrial de Catalunya

UNA CONCEPCIÓ TERRITORIAL PER AL
DESAFIAMENT EUROPEU

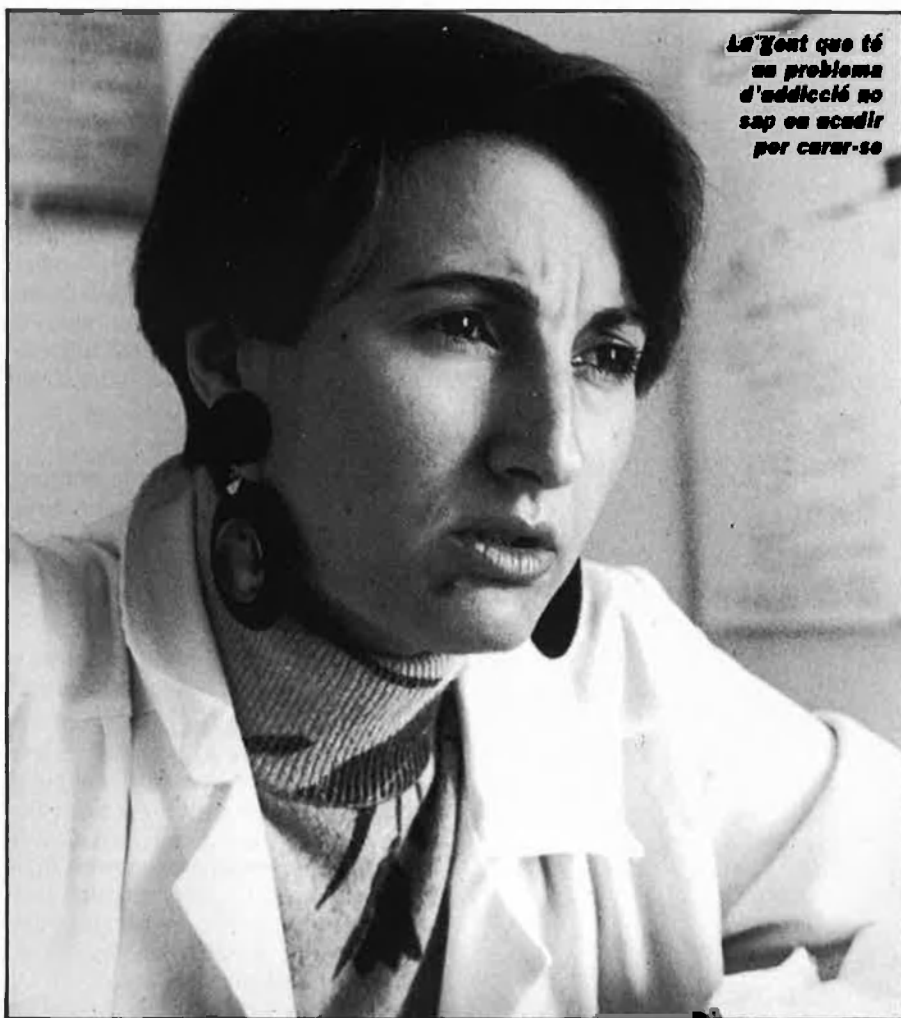

CATALUNYA 1000 ANYS

Mil·lenari del naixement polític de Catalunya.

La gent que té un problema d'addicció no sap en acudir per curar-se

ÀNGELS GONZÁLEZ, PSICOLOGA ADJUNTA DEL SERVEI DE PSIQUIATRIA I RESPONSABLE DEL TRACTAMENT D'ADDICCIÓ AL JOC DE L'HOSPITAL DE BELLVITGE

«La publicitat que es fa del joc és intolerable»

La psicòloga Àngels González, especialista en tractaments d'addicció al joc i autora del llibre 'Joc patològic. Una nova addicció', explica com va començar a tractar malalts d'aquest tipus i quines han estat les causes perquè s'hagi escampat aquesta malaltia.

E. C.

Com va ser que vostè va interessar-se pel tema de l'addicció al joc?

—Bé, jo treballo des de fa sis anys aquí a la Unitat de Psiquiatria de l'hospital, i ens havien arribat malalts després d'haver-se intentat suïcidar per diverses crisis depressives produïdes per l'addicció al joc. El que passa és que aquestes persones mai no havien volgut sotmetre's a tractament, ja que no consideraven que ser jugador fos cap

malaltia. Fins que un d'ells no va sotmetre's a un tractament per curar-se, aviat farà dos anys, no vam poder començar a iniciar estudis sobre la pràctica.

—¿Reben moltes sol·licituds de tractament de rehabilitació?

—Bastants. El que passa és que no les podem atendre totes. Una vegada, a l'inici de tractar malalts d'aquest tipus, van venir de TV3 a fer-me una entrevista, i a l'endemà les línies de l'hospital estaven col·lapsades. Això demostra que la gent que té aquest pro-

blema no sap on acudir, i que n'hi ha més que no ens ho pensem.

—¿Tothom pot considerar-se un potencial jugador, o només unes persones amb unes característiques psicològiques determinades tenen risc d'addicció?

—En un principi tothom pot caure en l'addicció al joc, tot i que hi ha persones que, per uns trets determinats de caràcter i circumstàncies, són més propenses a emmalaltir. Per exemple, gent inestable emocionalment, amb personalitat dèbil o amb problemes personals és més fàcil que es converteixin en jugadors. Les situacions traumàtiques circumstancials o el fet d'estar en atur, d'altra banda, són causes que afavoreixen aquesta propensió.

—¿Quina classe social és la que més juga?

—No pot parlar-se de classes socials en aquest camp. El jugador pot pertànyer a classe alta o classe baixa, tant fa. L'arquetip de jugador és, però, sovint de classe mitjana, d'entre trenta cinc o quaranta anys, i hi ha més homes que dones, potser perquè les dones sempre han estat més reàcties a buscar tractament. Un fet curiós és que tots els jugadors, independentment del seu nivell cultural, són persones amb un alt coeficient intel·lectual.

—¿I això com s'explica?

—No se sap, encara. De moment ningú no n'ha donat cap interpretació.

—¿Quines circumstàncies socials afavoreixen l'addicció al joc?

—Bé, en primer lloc, la publicitat. Hi ha actualment una quantitat de publicitat en qualsevol mitjà de comunicació sobre les distintes modalitats de joc, que resulta intolerable. Per exemple, ara que s'acosta el Dia del Pare, es publicita el nou sorteig de loteria induint a regalar-ne un número com a regal... Això a part, la gran oferta de joc afavoreix l'addicció, i igualment la proximitat, per a la gent, de les possibilitats de jugar; no hi ha carrer de qualsevol de les nostres ciutats on no puguis esquivar un cupó de l'ONCE, un bar amb una escurabutxaques, un bingo o una estafeta de loteria. Amb aquesta pressió no és estrany que la gent acabi per agafar-hi afició.

—¿Quines mesures creu vostè que hauria d'adoptar l'administració per reduir entre la gent la dependència del joc?

—El principal és eliminar la publicitat sobre el joc, o bé restringir-la com han fet amb el tabac. I després fer més difícil l'accés del joc a la població. El que s'hauria de tractar, però, és de conscienciar les institucions. □